2/8°
421 b

SLUB
Wir führen Wissen.
http://digital.slub-dresden.de/id47771529X/1
Serbski Sorbisches institut Institut

SLUB
Wir führen Wissen.
http://digital.slub-dresden.de/id47771529X/2
Serbski institut Sorbisches Institut

A. 944.

D. Fuč FIII P-668 K

Lubi, lubi Sserbjo wobſamkńcźe dale
Boże ßłowo w macźerńnej rěczi do ßwojich
wutrobow!

Yrědowanje

tſeczi dźeń ßwjatkow
13. junija 1905

na bibliſkim ßwjedźenju

w Bukezach

dźerżał

Jurij Jakub,
farař w Njeßwacźidle.

Maćica Serbska Budyšinje.

218° 421 6

Serbska centralna knihownja w Budyšinje

Cźiſchcźane pola M. Ssmolerja
1905.

Serbski Centrum
Budyšin

SLUB
Wir führen Wissen.
http://digital.slub-dresden.de/id47771529X/4
Serbski Sorbisches institut Institut

„Twoje ßłowo je mojim noham ßwěża a ßwětło na mojim puczu.“ Halleluja. Hamjeń.

Tekſt 5. Mójſ. 32, 47.

„Boże ßłowo njeje próſdne ßłowo na waß, ale je waſche žiwjenje.“

Lubowana ßwjatkowna a bibliſka ßwjedźeńſka woßada!

Epiſtolu na dźenßniſchi ßwjedźeń ßy prjedy ßłyſchała ſ naſcheje najnowiſcheje ßerbſkeje biblije, kotraž dźenßa wukhadźa. Prěnja ßłužba ſ njej je ßo ſtała! A nětk ſcże ßwjedźeńſki tekſt ßłyſcheli ſ teje najſtarſcheje ßerbſkeje biblije, kotraž bu pſched nimale 200 lětami wudata. S teje najſtarſcheje a ſ teje najnowiſcheje biblije pak ſcże to njepſcheměnjene Boże ßłowo ßłyſcheli, kaž ßo to pſchiſteji woßebje na ßwjatkownym ßwjedźenju.

„Jako prěnje ßwjatki Duch na japoſchtołow ſ njebjeß dele pſchińdźe, ßwjecźeſche wón ſaßo te rěcže pſches to, ſo wón japoſchtołow tak kraßnje rosßwěcźi, ſo mózachu te wulke dźiwy Boże we wſchěch rěcžach wurěcžecź. Jich ßłowa ßu nětk do ſtow rěcžow pſchełożene. Tak wſchitzy ludźo a ludy ßo móża nětk ßami w Božim pißmje abo bibliji wobhonjecź a Khryſtußa ßwojeho ſbóžnika w nim pytacź a namkacź. A jenož Serbjo njedyrbjeli to měcź?“ — Tak, lubowani poßłucharjo, pißachu cźi pſchełožerjo a wudawarjo prěnjeje ßerbſkeje biblije w lěcźe 1727 w prjedyrěcže tutych ſtarych knihow.

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id47771529X/5 Serbski Sorbisches institut Institut

Schto bě to tola do jich dźěła ſtyſkny a cźežki cžaß był ſa ßerbſki evangelſki lud a jeho prědarjow. Evangelſka wuczba prědowaſche po wěcžnej wěrnoſcźi, ſo je biblija najwyſchſcha ßudniza we wězach wěry, — a ßerbſki lud bibliju njemějeſche! A kak cźi prědarjo a wucžerjo wěrnoſcźe pſchi tym ſmutskownje cźerpjachu, wo tym ſkorži Porſchicžanſki duchowny Martini hižo w lěcźe 1627 (w knižkach „wo 7 pokutnych pſalmach“) tak: „ſ kajkej wobcźežnoſcźu ßo kóždy wot naß pſchi ſaſtupjenju do ßwojeho hamta widźi wobcźežowany, to njeje wuprajicź! Dokelž nimamy ßerbſkeho pſchełožka biblije, dyrbi kóždy, ſchtož trjeba, ßam pſchełožicź; pſches to pak ſtawa ßo tež molenje we wutrobach jednoreho luda, kiž ßo w ßłužbje woſpjet pſchemění a wſchudźom ßłowa Božeho piſma hinak ßłyſchi.“ Wón wobſamknje: „my dyrbimy wſchitzy hromadźe a kóždy na ßwojim městnje Boha nadběhowacź a ſ zyłej wutrobu proßycź: Božo, wubudź nam mužow, kotſiž bychu nam zyłu bibliju pſchełożenu dali.“

A naſchi wótzojo ßu ßo do próſtwow dali, lubowani, a runje ſto lět ßu proßycź dyrbjeli!

W lěcźe 1727 bu wudata tuta prěnja zyła ßerbſka biblija! — Schtyrjo ßerbſzy fararjo běchu pſches 11 lět ſ wulkim napinanjom kóždy dźěl pſchełožka domach wudźěłali, a w 44 wjazy dnjow trajazych ſhromadźiſnach hromadźe zyły pſchełožk ſkónczńje poſtajili. Tucźi pobožni mužojo běchu: fararjo Langa w Minakale; Jokiſch w Hbjelſku; Běhmaŕ w Budeſtezach a Wawerŕ w Bukezach. Jich mjena ßu nowemu wudawkej biblije do prědka ſtajene (a ſ nimi mjeno Branzla, pſchełožerja noweho teſtamenta). Woni maju njeſahinity dźak ßerbſkeho luda a jich „mjena budźa ßo ßwěcźicź jako hwězdy ſtajnje a wěcžnje.“ — Po jich cžaßu bu ßerbſka biblija woſpjet wudata pſches woporniwu

luboscź bibliskeho towarstwa a psches wulzy sazłużbne dźěło njesapomnitych zerbskich wótczinzow; mjenujmy jenož Peczku, Lubjenskeho a naschcho D. Imischa.

W naschich dnjach bě tu hischcźe dozahaza liczba małych zerbskich biblijow na składźe. Ale woltarne biblije, rjane wulke wěrowanske biblije njeběchu wjazy dostacź, a naschi zwěrni stari, na wocźi bědni czitarjo Božeho pizma praschachu zo podarmo sa tajkimi s wulkimi pizmikami rjenje wuhotowanymi. Duž je Sakske bibliske towarstwo do tuteho wulkeho wudawka swolilo. Dwaj pschecźelaj zerbskeho luda pak zu lubosne knihi s rjanymi bibliskimi wobrasami w zerbskim wudawku czischczecź dałoj, a tute knihi dostanu kupowarjo noweje zerbskeje biblije, a jenož woni, darmo.

Tak njech czehnje nowa zerbska biblija zwój žohnowany pucź psches Serbow! Duž njech jeje žohnowanje pschede wschěm w tym wobsteji, so by psches nju nowe žiwjenje do zerbskich wutrobow pschischło po złowje naschcho teksta. Haj

Lubi, lubi Serbjo wobsamkńcźe dale Boże złowo w maczerńnej rěczi do zwojich wutrobow!

1. Wono njeje prózdne złowo na waz było.
2. Wono budźe wasche žiwjenje.

„Knježe Božo, nasch zbóžniko, twoje złowo je prawa wuczba.“ Swjatosć je ta rjanosć twojeho doma wěčnje! Hamjeń.

I.

Nasch nětczischi czaz je we wěstym nastupanju czaz prózdnych złowow. Kak wjele prózdnych złowow zo rěczi wozebje na sjawnych shromadźisnach; kak wjele prózdnych złowow pschi wschědnych rozrěčžowanjach. A kak dawamy

my ßo ßamych wobknjeżicź prózdnym ßłowam zuſych nowinow a ſchkódnych knihow! Wèrni, ßwěrni Sserbjo wſchak niz, kiž ßerbſzy cžitaju; pſchetož pſches naſchich nowinarjow ßwědomliwoſcź, pſches naſcheho lubeho knihowneho towaŕſtwa dźěło, maju Sserbja tu cžeſcź, ſo we jich rěcži žane ſchkódne knihi dotal njebuchu cźiſchcźane.

Ale hlajcźe, też dobre ßłowo móže pſches cžlowjekow wopacžnu myßl, do ſchkódneho ßłowa pſcheměnjene bycź.

Lubowani, pſched někotrymi lětami woſjewiſche jedyn němſki knjes w Budyſkich nowinach: kak wjele ſtawow a ſchtucžkow biblija wopſchija. Wón bě wulicził, ſo ma wona 1342 ſtawow a 35603 ſchtucžkow a Bóh wě, kak wjele ßłowow. Haj lubowani, ſchtóž by ßwoju bibliju ſ tajkim abo ſ podobnym wotpohladom cžitał, tón by prózdne ßłowa cžitał, ale niz, dokelž bychu prózdne byłe ßame na ßebi, ale dokelž bychu prózdne cžinjene byłe pſches wopacžne wotpohladanje.

Hdyž ßerbſke dźěczo, kotreż bě na macźeŕnym klinje hižo prěnje ſdychnjeńczka ßerbſzy ſpěwało, potom ßwoje próſtwy a kaſnje w ſchuli jenož němſzy wukuje, dha wone rěcži a ßłyſchi jenož prózdne Boże ßłowo. Hdyž młody Sserb, kotryž je domach na ßerbſke pacźerje a ſe ſtarſchimaj k ßerbſkej ſpowjedźi khodźił, potom na ßłužbje w Draždźanach, njeby na ßerbſke kemſchenje w kſchižnej zyrkwje pſchikhadźał, ale jenož do němſkeho Božeho doma khodźił, dha by ßłyſchał prózdne Boże ßłowo. Na tym to ßłowo Boże njeje winowaty, ale tón zuſy ſynk zuſeje rěcže, ſ njeroſomom pytaneje. Boże ßłowo je prózdne, hdyž ßo podarmo doſtawa. Kaž też w naſchim tekſcźe po ßłowje rěka: Boże ßłowo njeje podarmo (prajene) ßłowo na waß. Pola profety Jeſaja (55, 11) praji tón Knjes: „to ßłowo, kotreż ſ mojeho rta wuńdźe, njedyrbi ßo ſaßo ke mni prózdne wróczicź.“

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id47771529X/8 Serbski Sorbisches institut Institut

Duž, moji najlubschi, hdyž Bóh tón Knjes nětk nam Sserbam psches nowu bibliju swoje Boże słowo s nowa scźele, dha wopomńmy: niz podarmo! niz podarmo! Wostańmy lubowarjo teho słódkeho, słoteho lubeho Bożeho słowa w macźerńej rěczi!

Jako měješche Israel surowych njepschecźelow, dha wubudźi jemu Bóh sudnikow; jako w cźěmnoscźi khodźeschе, scźelesche jemu Bóh profetow; kschinja teho słuba bu próschna, dha tola tón lud kónza njewsa, wón měješche słowo Boże, a to njebě próschne „to słowo cźinjeschе so cźěło, a bydlesche mjes nami.“ — Ale lubowani, jako Jesušowe poslednje wumožerske słowo podarmo k ludej Israelskemu bu rěczane, dha bu tón lud sacźišnjeny!

Lubi Sserbjo, naschi wótzojo su też cźežke cźasy měli, ale Bóh je jim profetow a sudnikow a pomoznikow pósłał, kaž w starych cźasach tamneho wyschscheho dwórskeho prědarja Spenarja w Draždźanach, kotrehož swjedźeń psched krótkim swjecźachmy. Tón je 1689 na dnchowneho Branzla w Budestezach pisał: „sym słyschał, so lud Sserbow žaneje serbskeje biblije nima. Dyrbjał tola kóždy kiž s nim wobkhad ma, so staracź wo to, so pobožny serbski lud by swoje swjate pisšmo dostał.“ To njebě próschne słowo, ale wono je wěscźe Branzla wabiło, so do pschełoženja noweho testamenta dacź. — A nasch serbski lud też nětko nima zyle lohke cźasy, a tola njeje shubjeny, tak dołho hacž pósnawa, so ma Boże słowo, a so Boże słowo próschne njeje. My mamy w naschim cźasu, budź nam dowolene to prajicź: wěrjazych serbskich prědarjow; rjanu liczbu swěrnych serbskich wucžerjow; serbsku cźitanku; serbske bibliske stawisny; serbski katechismuš a spěwarske, pobožne knihi, serbsku bibliju; serbske Boże słužby też w susbje. Sserbow rěcź w cźesczi steji; nasch luby kral

lubuje Sserbow. Hdyž dyrbjało pschi tym tola Sserbow liczba wotebjeracź, na kim leži? Na naß ßamych dyrbjało ležecź: psches nasche próschdne wutroby ßnano pschińdźe Boże ßłowo próschdne k nam? Bóh to njedaj! psches nasche wotemrjete dusche rěczi ßnano Boże ßłowo podarmo k nam? Bóh to njedaj! Ně, wono budź nasche žiwjenje.

II.

Jenož se žiwjenja žiwjenje nastawa!

Jedyn ßyjeŕ wuńdźe a rosßywa dobre ßymjo a wono skhadźa a njeße płody. Schtóž wuschi ma k poßłuchanju, poßłuchaj! Jedyn ßwěrny wučeŕ roswuczi ſ wulkej prózu ßerbske dźěczi ßerbſzy w Božim ßłowje a žiwjenje wostanje w nich w Duchu, a tute dźěczi dźakuja ßo, jako Boże dźěczi, hischcźe sa to žiwe Boże ßłowo, hdyž wučeŕ dawno wjazy w tutym žiwjenju njeje.

Wono bě jara cźěmne wokoło tebje w cźežkich cźaßach žiwjenja, jenož Boże ßłowo dawasche tebi hischcźe troscht; ty dźěsche jo ßłyschecź, tak husto hacž bě cźi móžno; tež na poł ßwjatych dnjach, na nyschporach, na adventskich abo póstnych nutrnoscźach a wschudźom ßwěrni duchowni cźi jo powjedachu; ty khodźesche do twojeje modleŕskeje komorki, ty wsa twoju bibliju k rukomaj, njedźelu popołdnju, po zyłych hodźinach, a hlaj, žiwjenje ßo poczźina hibacź, ßwětło skhadźecź, pschetož: „my mamy móznische profetiske ßłowo, a wy na tym derje cźinicźe, so na njo kedźbujecźe jako na ßwězu, kotraž ßo ßwěcźi w cźěmnym kucźe, hacž by ßo dźeń saßwitał a jutrna hwězda skhadźała we waschich wutrobach.“

A hdyž běchmy jako morwi wot bědźenja pschecźiwo hrěchej a ſ molom skoržachmy, so ßo niczo w naß njehiba,

so roßa pokutnych ßylsow pobrachuje a nascha njehnuta myßl twjerda jako kamjeń steji. S wotkel pomoz? Spomńmy na prěni wokomik noweho žiwjenja, jako Boże ßłowo naß ranjesche, ale k wocžerstwjenju: „pschetož žiwe je Boże ßłowo a wótrische, dyžli žadyn na woběmaj bokomaj wótry mjecž."

A my wschitzy, moja luba ßwjedźeńska woßada, hdźe wobrocźimy ßo nětk a dźenßa ſ naschimi staroscźemi, ſ naschim proschenjom? S wotkel žiwjenje we womorje nascheho cžlowſkeho hubjenstwa? Stupmy k Jesußej! „Knježe, hdźe póndźemy? ty masch ßłowa wěcžneho žiwjenja."

A lubowani, wschitke tute napominanja a wotmolwjenja, tutón troscht, tute ßwětło, tutón nowy pucź, tute žiwjenje — ſ wotkel? Žiwjenje se žiwjenja! Žiwjenje ſ Božeho ßłowa!

Je temu tak? Kcźějata młodoscź, ty nadźija pschichodnych cžaßow, schto masch ty sa ßwoju najrjeńschu drastu? Tu krej a prawdoscź Khrystußa! a sa twoju najwjetschu cžescź? To wusnacźe twojeho snutskowneho žiwjenja na nyschporach a pacźerjach! Kscheścźijanßy hospodarjo a macźerje a wy we wyßokich lětach, je to wascha prěnja a poßlednja staroscź, so njebyschcźe wot Knjesoweho doma pschischli ſ poscźenjom a ſ modlenjom?

Hdźež temu tak je, tam je Boże ßłowo ßo žiwjenje sčžiniło. A wono něhdy tak běsche. Njebjerćźe sa sło temu najstarschemu mjes nětcžischimi sakskimi ßerbskimi duchownymi, hdyž wón praji: a wono nětk wjazy tak njeje! 60 lět je ßo minyło, so ja jako młode dźěcźo ſ mojim njebo nanom, tak husto hacž bě móžno, do jeho ßerbskeje woßady ßobu won khodźach. A tute wobrasy měrneho, sbožowneho, kscheścźijanskeho žiwjenja, kotrež tehdy

wohladach, mi hischcźe jaßnje pśched woczomaj śteja: wschudźe to lube jednore waschnje; ta pózcźiwa drasta wótzow, wschudźe, w najmjeńschej kněžzy a pśchi najwjetschim burje blidowe pacźerje wot wschěch śpěvane, bohaty wopyt Božeho doma pśchi nuśnym cžaßu w lěcźe a w śymnych dnjach, też pśchi dołhich spowjedźach w njetepjenej zyrkwi. A domach husto njedźelu popołdnju domjaza nutrnoscź, a wschudźe, haj wschudźe biblija w rukomaj a pśched woczomaj. To njejßu ßony, to ßu shonjenja.

Tucźi naschi ßerbśzy wótzojo běchu też khudźi hrěschnizy jako my, a wěscźe bě pod swonkownym rjanym schtaltom wjele, schtož dyrbjesche Bóh hnadnje wodacź. Ale, lubowani, w cźežkich cžaßach po tehdomnischej žałoßnej wójnje, pśchi khudych lětach we wschelakich nadběhowanjach bě to stare ßerbśke dobre kścheścźijanske žiwjenje! Njemohło dale tak bycź? „Wobrocźcźe ßo, wobrocźcźe ßo, cžeho dla chzecźe wumrjecź wy ś Israelskeho doma?!“ Pytajcźe! wobkhowajcźe žiwjenje pśches Boże ßłowo w Khrystußu Jesußu:

„Ach twoje ßłowo ßwjate, njech bydli pola naß, dha žiwjenje b'dźe date, nam pśches njo kóždy cžaß.“

Hamjeń.

SLUB
Wir führen Wissen.
http://digital.slub-dresden.de/id47771529X/13
Serbski institut Sorbisches Institut

SLUB
Wir führen Wissen.
http://digital.slub-dresden.de/id47771529X/14
Serbski institut Sorbisches Institut